

Kerékkötők

ÖNBEFORDULÓS KIÁLLÍTÁSOK ÉS PROGRAMOK A NÉPRAJZI MÚZEUM RENDEZÉSÉBEN

Idén a Néprajzi Múzeum programjai önmaguk körül forognak. Lesz örökmozgás az álló malomkerék körül a kapolcsi Falumalomban és a Molnárházban. A szétszedjük, majd újra összerakjuk akciókkal öt nap alatt kitakarítjuk a Falumalom szerkezetét — persze sűrű garatöblögetéssel. A helyszín a Falumalom és a Malomsziget. A Molnárházban kiállítást rendezünk az Egerpatak völgyének még működő malomszerkezeteiről (de a nem működőkről is szót ejtünk). Ismét belakjuk a Kastélyt a pincétől a padlási. Fent papírképek az analóg világ tükröződéseként, lent képek és filmek digitális keretben, tárgyak tapintható közelségben. A téma: minden, ami malom. Az első emeleten reméljük lesz egyhelyben topogás (vagyis sokan leszünk). A minden szinten szinte minden jelszót szem előtt tartva tabló- és tárgyakból rendezett kiállítást szervezünk a Kárpát-medencében fellelhető malmokról, malomtípusokról: lesz szó a vízi-, hajó-, kanalas-, cölöpös-, száraz, taposó-, tipró-, fűrész-, kalló, érczúzó, kalapács- és a nemtudommégmilyen malmokról. Műhelybeszélgetés formájában bemutatjuk a Magyar Molinológiai Társaság eddigi munkáit, korábbi malomfelújítási törekvéseit, sikeres projektjeit. A kiállítás interaktív elemekkel bővítve tucatnyi társas malomjáték ötletével működik majd napról-napra. A Kastélyhoz kötve mobil kiállítás formájában, egy guruló lakókocsiban kívánunk foglalkozni a mozgás, a mobilitás kultúrájával. Szó esik majd ebben — mikroszinten — a nagyvárosi, a kisvárosi és a falusi közlekedés hétköznapijairól; az utazás, a nyaralás szabadidős útjairól, a migráció és a vándorlás társadalmi hatásairól. A kiállítás szabadtéri fotóműteremmel, tárgybeszállítással és a hozott tárgyak személyes dokumentációjával lesz kerek. A kézműves foglalkozásokon pedig mi mást csinálnánk, mint kereket kötünk gékýenyből, papírból, gizzból és gazból.

*A Néprajzi Múzeum
köz munkásai, önkéntesei*

1. KÉPKERÉK / „MALMOK SZAKADATLAN SORA”, VÍZIMALMOK NAGYVÁZSONYTÓL A BALATONIG

Helyszín: FALUMALOM–MALOM(GALÉRIA) / MOLNÁRHÁZ

Házigazda: Balázs György, Kocsis Csaba, Vajkai Zsófia és Wöller István malomszakértők
A Szaller-malom mellett bemutatkoznak az Egervölgy malmai, molnárai. „Egykor és most”
fotók, tervek és dokumentumok, leírások és történeti forrásidézetek. Az elkészült installáció a
malom állandó kiállítását szolgálja.

Nyitva: naponta 11.00–18.00 között, szombat és vasárnap szakmai tárlatvezetés 11 és 15 órai
kezdettel

Együttműködő partner: Magyar Molinológiai Társaság, Örökségtér Klaszter

Elérhetőség: Balázs György / +36–70–3815674 / www.neprajz.hu / <gbalazs@neprajz.hu>

2. GARATÖBLÍTÉS, GARATETETÉS / ÖRÖKSÉGPERFORMANSZ A MALOMBAN

Helyszín: FALUMALOM / MALOMSZIGET

Házigazda: Balázs György, Kocsis Csaba, Ozsváth Gábor, Tamás Péter

A szétszedjük majd újra összerakjuk akciókkal öt nap alatt kitakarítjuk a Falumalom
szerkezetét — persze sűrű garatöblögetéssel. A helyszín a malom és a Malomsziget. A

Falumalom gépészeti elemeinek felújítása a látogatók részvételével: július 22. (péntek): 12 órakor az őrlőkőpárok kiemelése, 14 órakor a kövek megtisztítása, visszatétele. / július 23. (szombat): 12 órakor a garat felújítása, 14 órakor az etető/tejke felújítása / július 24. (vasárnap): 12 órakor az adagoló, jelző szerkezet felújítása / július 30. (szombat) 12 órakor a transzmisszió elemeinek (csapágyak, kerekek, szíjak, tengelyek) megtisztítása / július 31. (vasárnap) 12 órakor a serleges felvonók felújítása.

Nyitva: naponta 11.00–18.00 között lesznek, pontos program a helyszínen

Részvétel: az irányított önkéntes munkába be lehet kapcsolódni egyénileg és társaságban is

Együttműködő partner: Magyar Molinológiai Társaság

Elérhetőség: Balázs György / +36–70–3815674 / www.neprajz.hu / <gbalazs@neprajz.hu>

3. MEGÚJULÓ MALMOK / MOLINOLÓGIAI WORKSHOP

Helyszín: FALUHÁZ / ELŐADÓTEREM

Házigazda: Magyar Molinológiai Társaság

A Balázs György muzeológus (Néprajzi Múzeum) vezette munkacsoport Wöller István malomkutató, malomtörténész tudásbázisára építve, valamint Vajkai Zsófia néprajzkutató felmérési eredményeit felhasználva és Kocsis Csaba kapolcsi malomtulajdonos tapasztalatait kamatoztatva kezdte meg a Szaller- vagy Falumalom megújításának kísérletét. Ezeket a tanulságokat osztják meg a közönséggel az előadók. Szó esik még más magyarországi és európai malmok fel- és megújítási törekvéseiről is. Az előadók között lesz Ozsváth Gábor és Tamás Péter malomszakértő, malomgépész, továbbá Vajkai Zsófia, a kapolcsi malmok első monográfusa.

Időpontja: az előadások és a kötetlen munkabeszélgetések július 29-én (péntek) 11.00–18.00 között lesznek. Pontos program a helyszínen.

Részvétel: önkéntesen, egyénileg és társaságban, sok tanulsággal

Elérhetőség: Balázs György / +36–70–3815674 / www.neprajz.hu / <gbalazs@neprajz.hu>

4. MALOMVILÁG / HAGYOMÁNYOS MALMOK A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

Helyszín: KASTÉLY, EMELETI GALÉRIA

Házigazda: Balázs György, Ozsváth Gábor, Tamás Péter

A Néprajzi Múzeum és a Magyar Molinológiai Társaság rendezésében poszter és tárgykiállítás készül a magyarországi és szűkebben véve a dunántúli malmokról. Bemutatkoznak a faipari kéziszerszámok Pauló Tamás faipari mérnök és mások gyűjteménye alapján. Lesznek még malmok a Kárpát-medencéből: vízi-, hajó-, kanalas-, cölöpös-, száraz, taposó-, tipró-, szél-, fűrészes-, kalló- és érczúzó malom. Malommédiák: fotók, levéltári tervek, malomipari dokumentumok és tárgyak a Néprajzi Múzeum gyűjteményei és magántulajdonban lévő műtárgyak alapján.

Program: nyitva minden nap 11.00 órától — 18.00 óráig, szakmai tárlatvezetés szombat és vasárnap 11 és 15 órakor

Részvétel: önkéntesen, egyénileg és társaságban, sok tanulsággal

Együttműködő partner: Magyar Molinológiai Társaság, Örökségtér Klaszter

Elérhetőség: Balázs György / +36–70–3815674 / www.neprajz.hu / <gbalazs@neprajz.hu>

5. MALOM-RÚZS / MALOM-KASZINÓ — JÁTÉKTEREM

Helyszín: KASTÉLY — NAGYPINCE

Házigazda: Balázs György és Tóth G. Péter (Néprajzi Múzeum)

A kastély előtti sakk mellett a pince hűvösében sok-sok malomjátékot lehet kipróbálni.

Részvétel: önkéntesen és egyénileg, gyerekeknek és felnőtteknek

Nyitva: naponta 10.00–14.00 között, szombat és vasárnap játékmesteri vezénylettel

Elérhetőség: Tóth G. Péter / +36–30–5588456 / www.neprajz.hu / <tothgp@neprajz.hu>

6. MALOMMOZI

Helyszín: KASTÉLY — NAGYPINCE

Házigazda: Balázs György és Tóth G. Péter (Néprajzi Múzeum)

A Néprajzi Múzeum mozgóképtárházában számtalan filmrészletet őriz az egykor volt malmokról. A mozivá alakított pincében délutánonként ezekből vetítünk néhányat. Lesznek némafilmrészletek az 1920-as évekből, filmidézetek kommentálás nélkül és a malmokról szóló dokumentumfilmek.

Részvétel: önkéntesen és egyénileg, gyerekeknek és felnőtteknek

Nyitva: naponta 14.00–18.00 között, a vetítés előtt rövid felvezető előadások

Elérhetőség: Tóth G. Péter / +36–30–5588456 / www.neprajz.hu / <tothgp@neprajz.hu>

7. KERÉKKÖTŐK / MÚZEUMPEDAGÓGIAI KÉZMŰVES FOGLALKOZÁSOK

Helyszín: KASTÉLY — NYOMDAUDVAR, FÜVES RÉSZ

Házigazda: Bodnár Kata (Néprajzi Múzeum)

Családi játékkészítés a „kerék” jegyében. A kézműves játszóházban a malom, a víz, a forgás és a mozgás a főszereplő. A kastély hátsó, füves udvarán naponta 11 és 18 óra között hagyományos és formabontó megoldásokkal forgó és kerek játékszereket készítünk: szélforgókat, malmokat, tutajokat és egyéb vízi járgányokat, kötünk és nemezünk malomjátékot. Egyaránt felhasználunk természetes és újrahasznosítható alapanyagokat.

Program: nyitva minden nap 11.00 órától — 18.00 óráig

Elérhetőség: Bodnár Kata / +36–30–5588022 / www.neprajz.hu

8. ETNOMOBIL 2.0 — LAKÓKOC SIS KIÁLLÍTÁS

Helyszín: KASTÉLY — NYOMDAUDVAR, FÜVES RÉSZ

Házigazda: Frazon Zsófia (Néprajzi Múzeum)

A MaDok, azaz a Mai kor múzeumi Dokumentációs programjának idej, rendhagyó bemutatója egy lakókocsiban berendezett utazó kiállítás. Kapcsolson az **Etnomobil 2.0** keretében láthatók először az elmúlt 2-3 év legfrissebb múzeumi kutatásából a mozgás kultúráját sokoldalúan reprezentáló kortárs használati tárgyak. Huszonöt hazai múzeum mutatja be a közlekedés és mobilitás hétköznapjait, így kerül egymás mellé és egymással összefüggésbe stoppostérkép, átalakított vízpipa, Rubik-kocka és kalauztáska. A tárgyak a lakókocsi szűk terében életre kelnek, és meglepő, szövevényes történetekkel szórakoztatják a látogatókat.

Nyitva: naponta 11.00–18.00 között, minden egész órákor tárlatvezetést tartunk

Elérhetőség: Frazon Zsófia / +36–30–5587698 / www.neprajz.hu <frazon@neprajz.hu>

9. INTERAKTIVITÁS — SZABADTÉRI FOTÓMŰTEREM ÉS ALKOTÓMŰHELY

Helyszín: KASTÉLY — NYOMDAUDVAR, FÜVES RÉSZ

Házigazda: Joó Emese (Néprajzi Múzeum)

Rajzold le, írd körül, mutasd be, találd ki! Játszóház fiataloknak és felnőtteknek az Etnomobil 2.0 lakókocsis kiállításához kapcsolódóan. Legyél alternatív tárlatvezető, vezess mozgási naplót, kreálj saját múzeumi bérletet és állíts össze privát bédekkert! Vegyél részt a lakókocsis vándorkiállítás körpanorámájának közös megalkotásában! És legfőképpen hozz magaddal egy mobilitást jelentő saját tárgyat és történetet! Mi azt a helyszínen lefényképezzük és dokumentáljuk, és útnak indítjuk az Etnomobil 2.0 virtuális kiállításon.

Nyitva: naponta 11.00–18.00 között

Elérhetőség: Joó Emese / +36–30–5590895 / www.neprajz.hu <emese@neprajz.hu>

10. MÚZEUMI OLVASÓTEREM ÉS MUZBO (MÚZEUMI BOLT)

A NÉPRAJZI MÚZEUM SAJTÓ- ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONTJA

Helyszín: KASTÉLY, EMELET

Házigazda: Sedlmayr Krisztina (Néprajzi Múzeum)

A kapolcsi Kastély kiállítótermében aktív múzeumi pihenőhelyet kínálunk, ahol a Völgy közönsége belelapozhat könyveinkbe és felmerülő kérdéseire is választ kap munkatársunktól. A helyszínen kisboltot működtetünk, sok kedvezménnyel! Vesszőparipánk, a „hagyomány és modernitás” kérdésköréhez egy izgalmas példát prezentálunk *Romani Design* ruhák és kiegészítők formájában.

A bolt nyitva: naponta 11.00–18.00 között / a kiadványok kedvezménnyel kaphatók

Elérhetőség: Sedlmayr Krisztina / +36–30–6235362 / www.neprajz.hu